

UNION TO UNION

LO, TCO & SACO GLOBAL

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

UNION TO UNION

LO, TCO & SACO GLOBAL

© Union to Union 2023

Redaktör: Martin Falkman

Grafisk form: Lisa Jansson/Global Reporting

Omslag: Barnmorskor från Ghana Registered Midwives Association

Foto omslag: GRMA

Illustrationer: Lina Forsgren sid 6, Lisa Jansson sid 7

Union to Union samordnar LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund i det fackliga utvecklingssamarbetet. Genom *Union to Union* stöttar de svenska förbunden drygt åttio fackliga utvecklingsprojekt i lika många länder. Det innebär stöd till fackförbund över hela världen.

Union to Union

Upplandsgatan 3, 111 23 Stockholm

Telefon: 08-798 00 00

E-mail: info@uniontounion.org

Webb: uniontounion.org

Innehållsförteckning

Förord	4
Året i siffror	5
Detta är <i>Union to Union</i>	6
Så arbetar vi	7
Ukraina 2022: Facklig solidaritet mitt i invasionen	8
En facklig utblick	10
Globala federationer bygger framtiden tillsammans	12
Facklig framgång skapar möjligheter för H&M-anställda i Peru	13
TEMATISKT OMRÅDE 1. Oberoende och demokratiska fackliga organisationer	14
TEMATISKT OMRÅDE 2. Social dialog, hållbara leverantörskedjor och en rättvis klimatomställning	15
TEMATISKT OMRÅDE 3. Organisering inom den informella sektorn, migration och osäkra arbetsförhållanden	16
TEMATISKT OMRÅDE 4. Ökad jämställdhet i arbetslivet och inom fackliga organisationer	17
2022: ett utmanande år för påverkan och kommunikation	18
”Viktigt att synliggöra de informella arbetstagarna”	20
Stora utmaningar kvarstår för jämställdheten i Tunisien	21
<i>Union to Unions</i> styrelse	22

Förord

Under 2022 fick den fackliga solidariteten än en gång testa sina nästan oändliga gränser. I februari inledde Ryssland en illegal invasion av Ukraina. Bara några dagar senare började svenska och globala fackförbund tillsammans med fackförbund i Ukraina att styra om utvecklingsprojekt till humanitära insatser. Det ömsesidiga förtroendet, som alla våra projekt bygger på, gjorde att nätverk som tidigare använts för att utbyta fackliga strategier nu inriktades på att rädda liv och mobilisera motstånd i Ukraina. Det togs initiativ för att få medlemmar över gränsen till tryggare mark, andra bidrog till att landets lokförare kunde fortsätta sitt arbete, och köra tåg efter tåg mot gränsen under intensiva raketanfall. Fackliga nätverk användes för att slussa in förnödenheter. I angränsande länder omvandlades fackliga utbildningscenter till mot-tagningscenter för tusentals flyktingar.

Kriget fortsatte, månade efter månad. Lika ihärdigt fortsatte svenska förbund att ge stöd till samarbetspartners i Ukraina. Visst kommer återuppbyggnaden av Ukraina att handla om svenska investeringar, byggnadsmaterial och lån. Men lika viktigt är det att de murare som ska bygga nya skolor gör det med trygga anställningar och säkra arbetsförhållanden. Eller att alla de lärare som har flytt landet får möjlighet att återvända till säkra anställningar för att ta emot eleverna i de återupbyggda skolorna. När den dagen kommer är vi redo med projekt och samarbeten fackliga medlemmar emellan.

Det här blev också året när biståndet hantades som statens handkassa och pengar plockades från biståndsbudgeten utan förvarning. Jag har räknat om så många budgetar att jag tappat räkningen. Sen kom hösten och ett riksdagsval med en valdebatt där vikten av bistånd i en värld hårt drabbad av kriser och krig saknades. Och vallöftena, från de partier som bildade den nya regeringen, som pekade i riktning mot fler besparingar och oroande förändringar i biståndets mål och utformning. En radikalt förändrad biståndsbudget till Sida avslutade året.

Värst drabbades de partners vi stöttar runt om i världen. Förbund och fackliga medlemmar i Kenya, Tunisien eller Colombia som inte kunde genomföra viktiga insatser för medlemmar, ungdomar och kvinnor utanför arbetsmarknaden eller migrantarbetare helt utan rättigheter. Efter flera tuffa år under pandemin fick de som redan jobbar under svåra förhållanden återigen ställa om verksamheten och trola med knäna för att värva fler medlemmar, stötta hotade fackliga kamrater och hålla utbildningar om den så viktiga rätten till facklig organisering.

Trots krig, besparingar och ny politik jobbar vi såklart vidare. Våra utvecklingssamarbeten är viktigare än någonsin. Under året har jag besökt projekt i Kenya, Malawi, Sydafrika och Brasilien. Besökt arbetsplatser och fackliga kontor, och sett skillnaden vårt stöd gör. Jag är fortsatt övertygad om att fackliga rättigheter måste försvaras om och om igen för att skapa en bättre framtid för både människor och miljö.

I maj 2022 ordnade Sverige ett toppmöte om klimatet, Stockholm +50, där vi deltog. Många av diskussionerna handlade om den gröna omställningen, hur viktig men också hoppfull den är. Och vilken roll Sverige kan spela där. Men på allt för många scener saknades röster från de som står mitt i omställning, vars jobb kommer förändras och liv redan försämrats i spåren av klimatförändringarna. Dem jobbar vi med i många av våra projekt ute i världen. Att växla upp fackets arbete med den gröna omställningen, och förbättra våra partners utsatta situation, är en av många viktiga framtidsfrågor för oss.

Hur summerar man ett år som detta? Jag har hela tiden burits av tanken att det är precis nu, i denna tid och i denna värld som global facklig solidaritet behövs. För även om vi jobbar i motvind finns en trygghet i att vi är en del av världens största demokratiska folkrörelse. Facket.

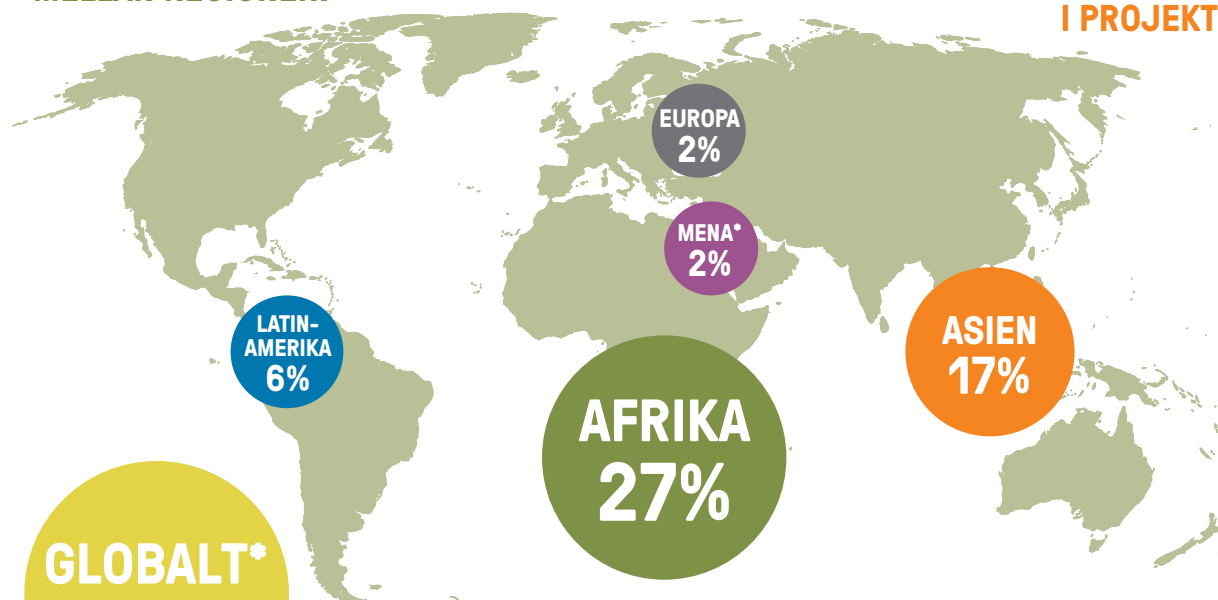
Maria Nyberg
Generalsekreterare
Union to Union

FOTO: MAJA BRAND

Året i siffror

EKONOMISK FÖRDELNING MELLAN REGIONER:

* Projekt i kategorin "global" genomförs i två eller fler länder. Dessa länder kan vara i samma region, men kan också vara i olika regioner.

* MENA: Mellanöstern och Nordafrika.

86

PROJEKT

80

MILJONER
I PROJEKTSTÖD

2018–2022 i siffror

Union to Union arbetar med en femårig verksamhetscykel. 2022 var det sista året i cykeln 2018–2022. Siffrorna här speglar hela programperioden.

94

Fack har bildats globalt

Detta är bland annat ett resultat av förnyelse inom facken. Det kan vara nya sätt att organisera, rekrytera och utkräva fackliga rättigheter – något som ökat antalet medlemmar. Fler medlemmar innebär starkare röst åt arbetstagarna och starkare demokrati.

4537

Kollektivavtal har slutits eller förnyats

Avtalen innebär förbättringar för arbetstagarna, oavsett anställningsformer, i samtliga sektorer som haft utvecklingsprojekt. Genom projekten har facken fått mer kunskap om förhandlingsteknik och arbetstagares rättigheter. Det har resulterat i bland annat ökade löner, hälsosammare arbetsmiljö och tryggare arbetsplatser för kvinnor och män.

Facken i

23

länder har bidragit

till att

65

lagar antagits

Lag- och arbetsmarknadsregleringar innebär förbättringar både för arbetstagare och samhället i stort. Fackens ökade förmåga att bedriva påverkanskampanjer och ställa gemensamma krav har lett till att miljoner arbetstagare fått sina rättigheter tillgodosedda, att informella arbetstagare fått arbetsvillkor reglerade och att nya grupper arbetstagare tar del av sociala trygghetssystem.

Detta är Union to Union

Union to Union är LO, TCO och Sacos – samt deras medlemsförbunds – gemensamma organisation för internationellt utvecklingssamarbete. Arbetet är inriktat på att skapa starka demokratiska fackförbund och fler anständiga jobb globalt. *Union to Union* arbetar även med kunskapsspridning och påverkan för att bidra till en mer rättvis och jämställd värld.

Historik och bakgrund

Under sjuttioalet, när allt fler länder blev självständiga från de koloniala systemen, började den världsomfattande organisationen Fria Fackföreningsinternationalen och yrkessekretariatet att organisera fackligt biståndsarbete.

Till en början kom de ekonomiska medlemmen uteslutande från fackliga organisationer. Men i Sverige ökade biståndsbudgeten och 1970 tog LO och TCO kontakt med biståndsorganet Sida för att undersöka möjligheten att få bidrag också till facklig utbildningsverksamhet i länder med utbredd fattigdom.

1977 tilldelades sekretariatet för första gången ett ramanslag och LO-TCO Biståndsnämnd

bildades. Sedan dess har utvecklingen fortsatt: 2015 blev centralorganisationen Saco en del av medlemskretsen. I samband med Sacos inträde bytte organisationen också namn till *Union to Union* och antog nya stadgar.

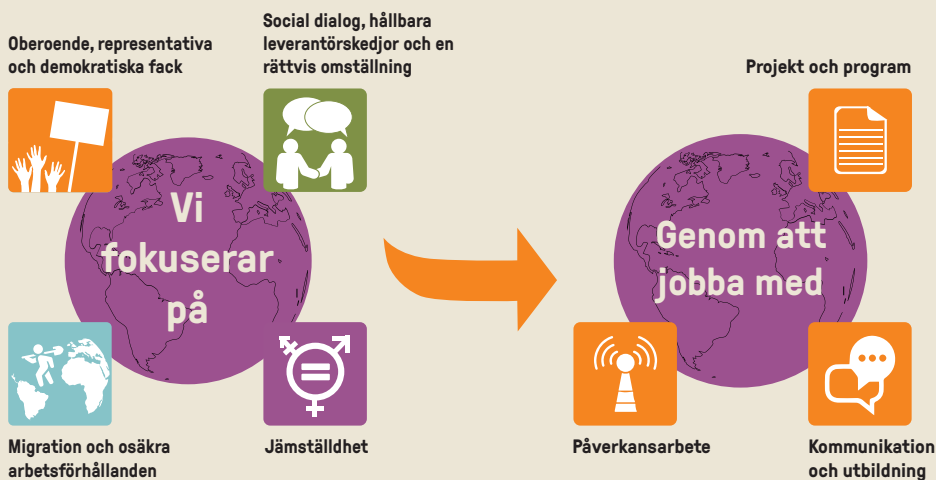
Verksamhetens fokus

Organisationen har tre huvudsakliga uppgifter. Den första är att stödja och samordna LO, TCO, Saco och deras medlemsförbund i det internationella, fackliga, utvecklingssamarbetet. Den andra är att säkerställa och utveckla metoder och processer för genomförande, kvalitetssäkring samt utvärdering av resultat och effekter i fackliga utvecklingsprojekt. Den tredje uppgiften är att kommunicera och bedriva opinionsbildning med syftet att öka kunskapen om, samt stärka förtroendet och stödet för, det internationella fackliga utvecklingssamarbetet.

Union to Union är en så kallad strategisk partnerorganisation till Sida. Verksamheten finansieras genom anslag från Sida, samt med medel från den svenska fackföreningsrörelsen. Organisationen är partipolitiskt och religiöst obunden.

UNION TO UNION

arbetar för schysta arbetsvillkor, demokrati och social rättvisa

Så arbetar vi

Union to Unions arbete riktas främst mot att stärka kapaciteten inom organisering, förhandling, påverkansarbete, jämställdhet och demokrati i fackförbund i låg- och medelinkomstländer.

Arbetet sker genom ett omfattande nätverk bestående av *Union to Union* och svenska fackförbund, som i samarbete med globala fackliga federationer, så kallade GUF:ar (Global Union Federations, se sidan 12), genomför projekten. Fokus ligger på att stärka lokala fack i länder med utbredd fattigdom.

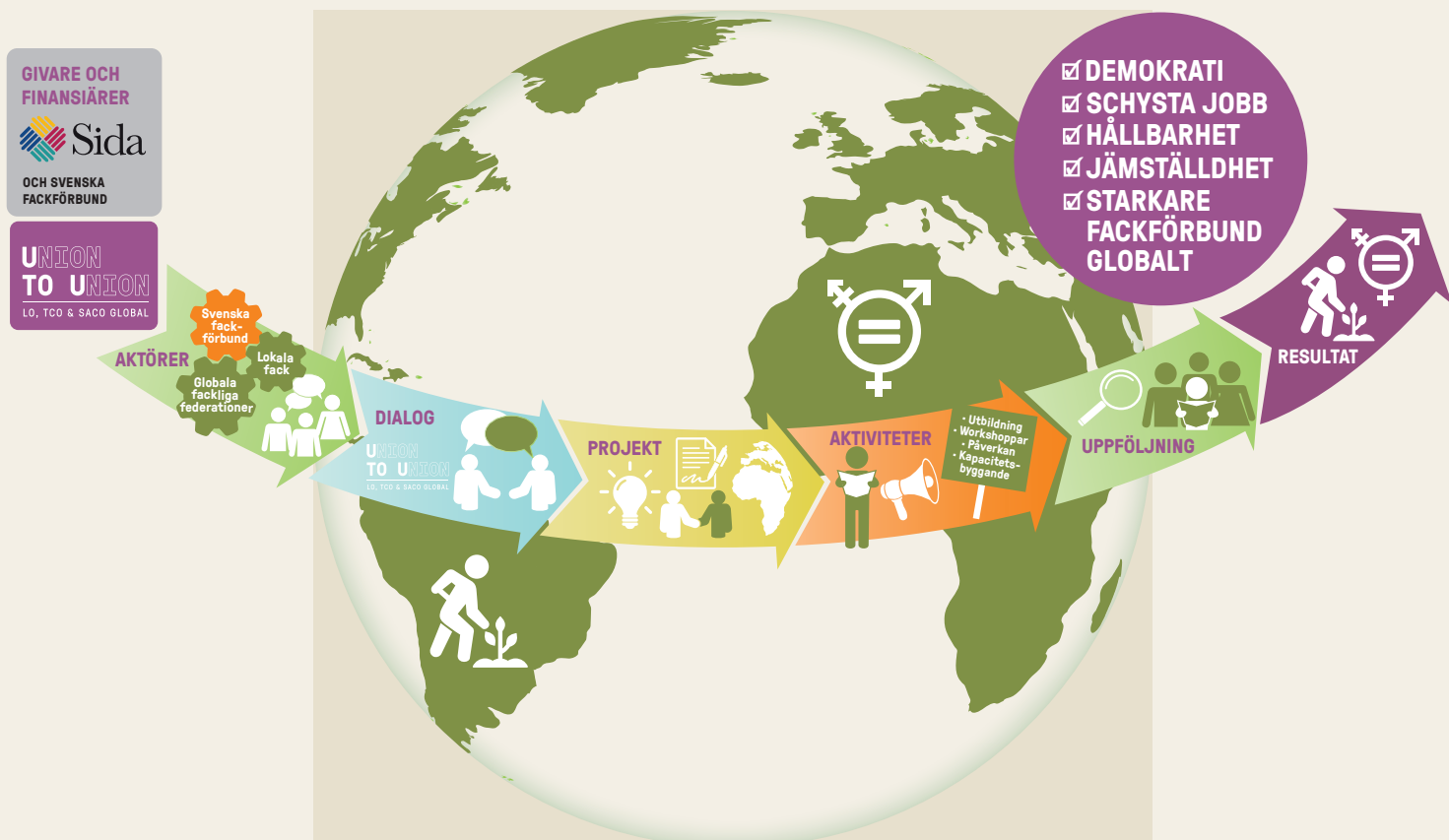
Union to Union stödjer och initierar även kunskapshöjande aktiviteter i Sverige. Syftet med dessa är att öka kännedomen och engagemanget kring internationellt, fackligt, utvecklingsarbete, samt förståelsen för hur detta är kopplat till en hållbar utveckling runt om i världen.

Projektverksamheten

Under 2022 gav *Union to Union* stöd till 86 projekt/program i 75 länder. I Sverige var 27 fackförbund involverade i internationella projekt. De svenska fackförbunden har en viktig uppgift genom sin expertroll, där de bidrar med erfarenheter och kunskap. Alla projekt är samlade inom fyra övergripande tematiska områden. Se infografik på sidan 6 och läs mer på kommande sidor.

Personal och organisation

Union to Union har ett kansli i Stockholm. Kansliet samordnar och driver arbetet bland annat genom att erbjuda expertis inom metodik, ekonomisk uppföljning och utbildning till svenska och internationella fackliga organisationer. Styrelsen (se sidan 22) består av representanter från svenska fackförbund och utses av centralorganisationerna LO, TCO och Saco. Det är styrelsen som bestämmer den huvudsakliga inriktningen på arbetet.

Ukraina 2022: Facklig solidaritet mitt i invasionen

Stor uppslutning i stödet för Ukraina.
Foto: Lina Barke.

Direkt efter att Ryssland inledde sitt fullskaliga anfallskrig i februari manifesterade svenska fackförbund sitt stöd för Ukraina. Året har präglats av starkt engagemang, med humanitära insatser, omfattande insamlingar och manifestationer:

- I mörka tider behövs de goda krafterna ännu mer. De goda krafterna, det är bland annat vi som är med i facket, säger Maria Nyberg, *Union to Unions* generalsekreterare.

Att fackförbund är experter på att organisera och mobilisera märktes direkt efter den 24 februari 2022. Svenska fackmedlemmar och förbund har under året samlat in stora summor pengar och bidragit på en mängd olika sätt, ofta i samarbete med *Union to Union*.

Förutom pågående projektverksamheten i Ukraina har *Union to Unions* insatser bland annat handlat om att arrangera seminarier, sprida information om det fackliga solidaritetsarbetet och även stöttat fackförbundspressens och Arbetet Globals rapportering om och från Ukraina.

– Solidariteten med våra ukrainska kollegor

är mycket viktig för oss och vi är inriktade på att fortsätta vårt resultatnriktade och framgångsrika utvecklingssamarbete, säger *Union to Unions* generalsekreterare Maria Nyberg.

Samarbetet med förbunden i Ukraina har resulterat i fördjupade kontakter, vilket bådär gott inför framtiden.

” Kriget avgörs av i vilken utsträckning ukrainarna får hjälp. När våra medlemmar inser att de är en del av det här viktiga samarbetet blir många stolta över sitt förbund. – Magnus Runsten

– Det finns inga alternativ till att fortsätta, säger Christer Wälivaara, internationell strateg på den fackliga sammanslutningen 6F. Och den fackliga rörelsen har fortsatt att växa, mitt under brinnande krig. Vårt arbete handlar i grunden om att alla lika rätt till anständiga arbetsvillkor.

Behoven i Ukraina blev snabbt mycket omfattande och enligt Magnus Runsten, internationell handläggare på Fackförbundet ST, är de svenska förbundens engagemang oerhört viktigt:

– Kriget avgörs av i vilken utsträckning ukrainarna får hjälp. När våra medlemmar inser att de är en del av det här viktiga samarbetet blir många stolta över sitt förbund. Men vi hade inte klarat det utan *Union to Union*, både när det handlar om finansieringen och själva genomförandet av projekten.

Ett tydligt bevis på effektiviteten i den fackliga organiseringen är det ukrainska ungdoms nätverket Trade Union Lifeline, som ingår i SEUU, det ukrainska fackförbundet för offentliganställda och ST:s samarbetspartner.

Nätverket prisades under 2022 för "beundransvärda hjälpinsatser" och tack vare insamling och stöd har Trade Union Lifeline kunnat ta emot en buss, med 50 lådor förnödenheter.

– De insamlade medlen till bussen kommer både från enskilda medlemmar och andra engagerade, liksom från avdelningar inom ST, säger Magnus Runsten.

Oksana Huz, som arbetar som projektledare på ST och som i februari flydde med sin dotter från Kyiv, är imponerad av svenska fackmedlemmars vilja att aktivt stötta sina ukrainska kollegor:

– Att människor är intresserade och vill veta mer om mitt hemland, om arbetsvillkoren och hur facken jobbar är väldigt tydligt. Det är så många som verkligen vill bidra, det är fantastiskt.

Att det fackliga utvecklingssamarbetet är viktigt finns det inga tvivel om:

– När våra ukrainska kollegor var på besök i slutet av året blev de tagna av stödet från fackförbunden och hela det svenska samhället, säger Magnus Runsten. Det gav dem hopp och energi att orka fortsätta.

Vasyl Andreyev, ordförande, Ukrainska byggfacket PROFBUD

FOTO: PRIVAT

Varför är fackliga organisationer viktiga i kriser?

– Fackförbund är strukturerade organisationer som kan ge trygghet. När det exempelvis saknas råd och hjälp från regeringen kan fackförbund erbjuda det. För många invånare var facket den enda stabila

aktören i början av invasionen. Det är också tydligt att fackförbunden kommer vara viktiga i återuppbyggnaden av Ukraina. Fackförbunden betyder hållbarhet i utmanande tider.

Vilka är de största lärdomar du fått under det senaste året?

– Jag har lärt mig att solidaritet är mer än bara ett ord. Det är något verkligt. Dessutom har jag lärt mig att människor är mycket starkare än vi tror. Folk har engagerat sig trots fara, trots pågående attacker. Och sedan har jag också lärt mig hur skrämmande det är med krig. Det är något jag hoppas att jag aldrig får uppleva igen.

Vad tänker du om framtiden?

– Just nu handlar framtiden om att överleva. Och att det viktiga i framtiden kommer att vara att säkerställa att något sådant som fortfarande händer idag – inte ska kunna hända igen. Det kommer att krävas massiva insatser för att återuppbygga landet och jag både tror och hoppas att fackförbunden kommer att växa sig starkare igen.

Ivanna Khrapko, ungdomsledare, ukrainska fackförbundet SEUU

FOTO: PRIVAT

– Den 24:e februari förändrades livet för alla i Ukraina. Under den första tiden var fackförbundens största utmaning att hjälpa sina medlemmar på olika sätt. Men under invasionen har vi också försökt att vara en sanningens röst kring kriget. Vi har genomfört flera olika aktiviteter med våra inter-

nationella syskonorganisationer. Dessutom har vi – mycket tack vare våra svenska fackliga kollegor och *Union to Union* – kunnat skapa ett projekt: Trade Union Lifeline, där vi hjälpt våra medlemmar med olika förnödenheter. Vi har under året genomfört olika utbildningar för våra ungdomsledare kring hur de kan anpassa sig till denna svåra situation. "Tillsammans" är nyckelordet för att ta oss vidare.

En facklig utblick

2022 var ett händelserikt år både i Sverige och runt om i världen. Hur ser det fackliga arbetet ut? Genom vår kampanj "Globala fackliga röster" lyfte vi fackligt engagerade från hela världen. Här kan du läsa en del av vad de berättade!

Höjda löner är bara en av alla våra viktiga frågor. Vi är också inriktade på dem som är unga och jobbar med digitala medier och på att frilansarna blir allt fler i Montenegro.

Bojana Lakovic Konatar, Projektkoordinator, Sindijat Medija, Montenegro

Att få tillträde till arbetsplatser är en av de viktigaste frågorna. Fackföreningar hindras från att få tillgång till de anställda på vinplantagerna.

Ida Jacobs, Projektkoordinator, IUF/IUL

Fackligt arbete är ett effektivt verktyg mot våld och trakasserier, eftersom vi är arbetstagarnas representanter gentemot staten och arbetsgivarna.

Adriana Pella, Kommunikationsansvarig, SUTEP, Argentina

I Nepal går regeringen ofta till attack mot fackförbunden. Men fackförbund är en viktig motkraft mot dåliga arbetsvillkor.

Binod Acharya, Ordförande, NTEAN, Nepal

En av våra största utmaningar är problemet med det könsbaserade våldet, både på arbetsplatserna och i hemmen.

Everline Aketch, Projektsekreterare, Public Services International, Ghana

Det är viktigt för oss att kämpa mot informellt arbete. Och hur gör vi det? Jo, genom kollektivavtal.

Diana Solís, Generalsekreterare, SINCA, Peru

Vi mobiliserar ungdomar genom vår podd där vi på bara ett år har lyckats samla runt 5 000 unga. Genom att prata om ämnen som engagerar unga har vi lyckats växa.

Juscelino Novais, Facklig ledare, SINTRACON, Brasilien

Genom att bilda en kommitté mot sexuella trakasserier har vi lyckats lösa många problem. Nu kan vi också mer om jämställdhetsfrågor.

Chandika Pokharel, Facklig ledare, NTEAN, Nepal

I juli i år förbjöd Högsta domstolen i Belarus all verksamhet för våra oberoende fackförbund. Det betyder att arbetstagarna i Belarus inte längre har någon föreningsfrihet.

Maxim Paznyakou, Tillförordnad ordförande, Belarusian Congress of Democratic Trade Unions (BKDP)

En av de största utmaningarna för fackförbunden i Asien-Stilla-havsregionen som kämpar för dem som jobbar i informell sektor är att de här arbetstagarna är i praktiken osynliga.

Hidayat Greenfield, Regionsekreterare Asia/Pacific, IUF/IUL

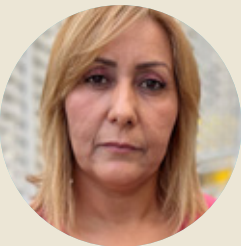
Vi har försökt vara en röst som berättar sanningen om kriget. Tillsammans med unga fackligt engagerade och andra organisationer har vi också skapat ett projekt som kunnat ge humanitärt stöd till våra medlemmar.

Ivanna Khrapko, Facklig ungdomsledare, SEUU, Ukraina

Det fackliga arbetet i Tunisien har utvecklats mycket, men det finns fortfarande massor att göra.

Habib Hazami, Generalsekreterare, FGTHCC-UGTT, Tunisien

Tunisiska kvinnor står inför många utmaningar. Vi kan försvara många av våra rättigheter men vi har ingen riktig frihet.

Nadia Bergaoui, Facklig ledare, Jordbruksfacket i Tunisien

Kvinnor i alla länder måste kunna tillvarata sina rättigheter. Det får inte bara vara prat om att kvinnor ska delta.

Haifa Kansoo, Vice ordförande, NSSF, Libanon

Globala federationer bygger framtiden tillsammans

Med över 200 miljoner medlemmar globalt är fackföreningsrörelsen den största sociala folkrörelsen i världen. De svenska fackförbunden är en del av detta nätverk och har alltid samarbetat internationellt. I takt med att företag, ekonomi och arbetsmarknad globaliseras blir det internationella fackliga samarbetet allt viktigare. Därför finns bland annat globala ramavtal, som fastställer grundläggande villkor till skydd för arbetstagarnas intressen (se faktaruta).

Samtliga av *Union to Unions* projekt genomförs i samarbete med svenska fackförbund och deras globala federationer. Federationerna är uppdelade efter branschtillhörighet och de svenska fackförbunden är medlemmar i en eller flera federationer.

Dessutom finns även världsfacket, ITUC (International Trade Union Confederation), som är världens största fackliga organisation. De huvudsakliga medlemmarna i världsfacket är centralorganisationerna – i Sverige alltså LO, TCO och Saco.

Utöver att driva utvecklingsprojekt bevakar världsfacket och de globala federationerna gemensamma fackliga frågor och representerar

Globala ramavtal

I början av 2000-talet började flera globala federationer att sluta avtal med multinationella företag, så kallade globala ramavtal. Dessa avtal var ett direkt svar på globaliseringen av ekonomin.

Tanken är att de globala avtalen ska fastställa villkor som aldrig får brytas inom en koncern, oavsett var i världen verksamheten bedrivs. Villkoren ska konkretiseras och kompletteras genom nationella avtal. Avtalen motverkar även social dumpning, det vill säga när det blir lönsamt för företag att flytta verksamheten till länder där arbetsvillkoren är sämre.

sina medlemmar i olika internationella sammanhang. De bevakar och påverkar även beslut inom den internationella arbetsrättsliga organisationen ILO, International Labour Organization, och andra FN-organ. De globala federationerna har regionala och i vissa fall lokala kontor runt om i världen.

Globala federationer

BWI - Building and Wood Workers' International
Bygg- och träindustrin.

EI - Education International
Utbildningssektorn.

FIA - International Federation of Actors
Skådespelarfacket.

FIM - International Federation of Musicians
Musiker- scenartister och underhållningssektorn.

IndustriALL Global Union
Gruv-, energi/kemi- och tillverkningsindustrin.

ICN - International Council of Nurses
Hälsa- och sjukvårdssektorn.

IFJ - International Federation of Journalists
Journalister och mediearbetare.

ITF - International Transport Workers' Federation
Federation av fackföreningar inom transportbranschen.

IUF - International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations
Hotell, restaurang, turism, catering, livsmedel och lantbruk.

PSI - Public Services International
Samhällsservice och offentlig sektor.

UNI - Uni Global Union
Kunskap- och tjänstesektorn.

ITUC - Världsfacket

Facklig framgång skapar möjligheter för H&M-anställda i Peru

Under sex år höjdes inga löner, men när H&M-anställda i Peru engagerade sig fackligt lyckades de efter flera års kamp få till stånd sitt första kollektivavtal.

– Detta är en viktig seger inte bara för de anställda utan för den fackliga rörelsen i Peru, säger Sergio Ortega som är ordförande för SUTRAH&M i Peru.

Peru genomsyras samhället – och arbetsmarknaden – av en negativ inställning till fackligt engagemang. När H&M-anställda i landet organiserade sig fackligt och höjde rösterna för bättre arbetsvillkor väntade därför en lång kamp.

Trots motgångar i form av pandemi, nedstängda butiker och provokativa åtgärder från arbetsgivaren uppnådde man under 2022 ett av sina stora mål: ett kollektivavtal för facket medlemmar.

– Detta kommer att innebära bättre villkor för våra medlemmar både vad gäller inkomster men också kring trygghet och säkerhet på jobbet, säger Sergio Ortega.

För SUTRAH&M-facket kommer framgången att skapa ringar på vattnet i form av att fler anställda söker sig till facket när de ser att det gör skillnad.

– Det finns arton butiker i landet. Just nu har vi facklig representation på femton av dem. Vi märker redan av ett ökat intresse, säger Sergio Ortega.

För arbetstagare i detaljhandeln är trakasserier vanliga, menar Sergio Ortega. Han berättar att det på många arbetsplatser råder stora brister på säkerhetsrutiner – och att den psykosociala arbetsmiljön många gånger leder till stress och depressioner.

Detta är något som han vill åtgärda framöver.

– Nästa steg är att vi organiserar oss även

regionalt, så att vi blir ännu starkare. Mitt mål är att vi om tre år ska ha förhandlat fram fler kollektivavtal, men också att vi ska vara en stark aktör med ännu fler medlemmar, säger Sergio Ortega. Han framhåller det stöd som SUTRAH&M fått från den globala fackliga rörelsen och menar att det spelat en nyckelroll i att nå framgång.

Unionen och Handels driver tillsammans med det globala facket UNI sedan flera år ett fackligt utvecklingsprojekt inom detaljhandeln i Peru, med stöd av *Union to Union*. Syftet är att bygga starkare fackförbund både genom kapacitetsutveckling och regionala kunskapsutbyten.

– Det har varit fem långa år för att få kollektivavtalet på plats. Vissa stunder var jag helt ärligt tveksam om vi skulle lyckas få fram ett avtal. Att vi efter alla problem på vägen äntligen har äntligen lyckats är fantastiskt, säger Asgeir Lundblad som är Internationell ombudsman på Unionen.

– Det har inte varit någon lätt resa, men våra fackliga kamrater i Peru har kämpat både för att värva medlemmar och för att få till ett kollektivavtal. Vi är stolta över vårt samarbete med förbundet i Peru och för oss är det viktigt att engagera sig i fackligt arbete utanför Sverige. Företag är inte knutna till ett land, de rör sig över landsgränser. Då måste vi också organisera oss globalt, konstaterar Karin Lindehoff, enhetschef för medlem- och organisationsenheten på Handels.

TEMATISKT OMRÅDE 1.

Oberoende och demokratiska fackliga organisationer

VAD ÄR MÅLET? Att stärka oberoende, representativa och demokratiska fackliga organisationer så att de effektivt kan organisera nya medlemmar och bedriva ett framgångsrikt fackligt arbete med respekt för mänskliga rättigheter i arbetslivet.

VARFÖR ÄR DETTA VIKTIGT?

- Det demokratiska utrymmet krymper i stora delar av världen
- Miljontals arbetstagare arbetar utan levnadslöner och under farliga och ohälsosamma arbetsförhållanden
- Starka fackförbund är förutsättningen för anständiga villkor och hållbara jobb för världens arbetstagare
- Det sker förändringar på arbetsmarknaden – ökad digitalisering, fler otrygga jobb, klimatkris, ökad fattigdom efter covid-19-pandemin

Fackligt aktiva på utbildning inom projektet "Union Building Sub-Saharan Africa" som drivs av lokala fackförbund i samarbete med IF Metall, Unionen och Pappers, med stöd av *Union to Union*. Foto: Stina Petersson.

Fler fackförbund! – så löd prioriteringen inom detta tematiska område under 2022. Fackföreningar är aktörer som försvarar mänskliga rättigheter i arbetslivet. Det gör att arbetstagare och fackligt aktiva runt om i världen ofta möts av hot eller trakasserier i olika former.

Fackföreningsrörelsen arbetar för att säkerställa arbetstagarnas rättigheter på en global arbetsmarknad som är i ständig förändring. Kunskaper om internationella och nationella lagar och avtal som reglerar förhållandena mellan olika parter på arbetsmarknaden är en förutsättning för att

fackliga organisationer ska kunna vara självständiga och starka.

En viktig del av *Union to Unions* och fackföreningsrörelsens arbete är därför att stödja och underlätta facklig organisering och öka representativiteten.

Union to Unions verksamhet inriktas på fackliga organisationers kärnverksamhet, interna demokrati, ekonomiska hållbarhet samt kapacitet att vara en förhandlingspart.

Resultat från Union to Unions arbete inom detta tematiska område hittar du på vår hemsida www.uniontounion.org

TEMATISKT OMRÅDE 2.

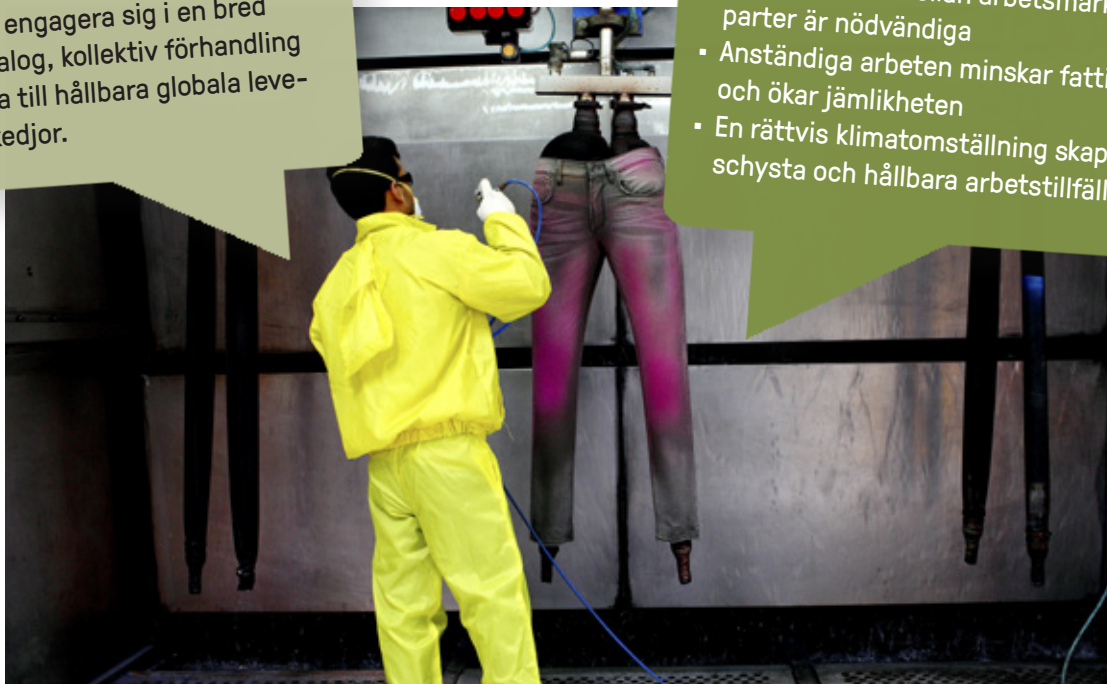
Social dialog, hållbara leverantörskedjor och en rättvis klimatomställning

VAD ÄR MÅLET? Att fackliga organisationer ska ha kapacitet att effektivt engagera sig i en bred social dialog, kollektiv förhandling och bidra till hållbara globala leverantörskedjor.

VARFÖR ÄR DETTA VIKTIGT?

- Bra relationer mellan arbetsmarknadens parter är nödvändiga
- Anständiga arbeten minskar fattigdom och ökar jämlikheten
- En rättvis klimatomställning skapar schysta och hållbara arbetstillfällen

En arbetstagare i Bangladesh färgar jeans. Foto: G.M.B. Akash/Panos Pictures.

Kollektivavtal i fokus och fler fackförbund som arbetar med en hållbar klimatomställning. Detta var fokus i det fackliga utvecklingsarbetet inom detta tematiska området under 2022. En fungerande social dialog handlar om bra relationer mellan arbetsmarknadens parter. Social dialog kan ske på olika nivåer: både på arbetsplatsen, i sektorer och nationellt. Den innefattar alla typer av förhandlingar, samråd eller utbyte av information mellan representanter för regeringar, arbetsgivare och arbetstagare.

Globala leverantörskedjor bidrar till ekonomisk tillväxt, nya arbetstillfällen och minskad fattigdom, men innebär också att makt och påverkansmöjligheter flyttas från

enskilda länder. Fackföreningsrörelsen spelar en viktig roll för att reglera villkoren: så kallade globala ramavtal blir allt viktigare (se faktaruta på sidan 12).

I princip alla arbetstagare och alla arbetsplatser i världens låg- och medelinkomstländer påverkas av klimatkrisen. Genom att jobba under ett ramverk för en rättvis klimatomställning kan arbetstagare vara med vid förhandlingsborden och skapa en rättvis omställning, med schysta jobb – en Just Transition.

Resultat från Union to Unions arbete inom detta tematiska område hittar du på vår hemsida www.uniontounion.org

TEMATISKT OMRÅDE 3.

Organisering inom den informella sektorn, migration och osäkra arbetsförhållanden

VAD ÄR MÅLET? Att fackliga aktörer ska ha kapacitet att bidra till förbättrade villkor för arbetstagare inom den informella ekonomin, för migrantarbetare och för arbetstagare med otrygga jobb.

VARFÖR ÄR DETTA VIKTIGT?

- En växande global gig-ekonomi
- Migrantarbetare diskrimineras och exploateras
- Negativ trend med avregleringar av arbetsmarknader

Tegelstensfabrik i Indien, där man fraktar tegelstenarna på åsnor. Foto: Crispin Hughes/Panos Pictures.

Bättre villkor för migrantarbetare – och formaliserade informella arbetstillfällen. Så var fokus för detta tematiska område under 2022. Under många år har det i flera länder pågått en negativ trend i form av avregleringar av arbetsmarknader. Denna negativa trend leder till sämre anställningsvillkor och lägre löner. En globalt minskande tillverkningsindustri och en allt snabbare digitalisering påverkar också förutsättningarna på arbetsmarknaden.

En majoritet av arbetstagarna i låg- och medelinkomstländer arbetar idag i den informella ekonomin. Den informella ekonomin domineras ofta av kvinnor och unga som i många fall kämpar för att överleva på låga och osäkra inkomster. Dessa människor arbetar utan avtal, överenskommelser eller social säkerhet.

Idag lever dessutom 200 miljoner människor som migrantarbetare. Diskriminering och exploatering av migrantarbetare försämrar löne- och arbetsvillkoren för alla anställda i landet.

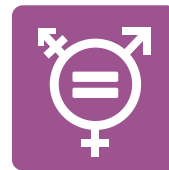
Union to Unions verksamhet inriktas på fackliga organisationers kapacitet att anpassa sina strukturer och strategier för att påverka arbetsvillkor på den informella arbetsmarknaden. Verksamheten inriktas även på arbetsförhållanden för utsatta arbetstagare, för att uppnå anständiga arbetsvillkor, social trygghet och trygga anställningar.

Resultat från Union to Unions arbete inom detta tematiska område hittar du på vår hemsida www.uniontounion.org

TEMATISKT OMRÅDE 4.

Ökad jämställdhet i arbetslivet och inom fackliga organisationer

VAD ÄR MÅLET? Att fackliga organisationer ska vara starka aktörer för ökad jämställdhet och bekämpandet av diskriminering i arbetslivet, i samhället och i de egna organisationerna.

VARFÖR ÄR DETTA VIKTIGT?

- Strukturella orättvisor mellan män och kvinnor
- För att öka trygghet och säkerhet
- För att skapa ökad jämlikhet både på arbetsplatser och i samhället

Väggmålning som uppfördes i samband med #metoo-rörelsen i Tunisens huvudstad Tunis. Foto: Martin Falkman.

Fler länder måste ratificera ILO-konvention C190, mot våld och trakasserier på arbetsplatsen! Detta var – och fortsätter vara – kravet inom detta tematiska område. Idag råder oacceptabla skillnader mellan kvinnors och mäns arbets- och lönevillkor på världens arbetsmarknader. Det finns flera strukturella orsaker som sätter stopp för jämställdheten, till exempel attityder, värderingar, lagstiftning samt kulturella normer och värderingar.

En dryg tredjedel av alla kvinnor över femton år har upplevt sexuellt eller fysiskt våld i sitt arbete, i hemmet eller i samhället. Våldet innebär inte sällan att kvinnor inte kan jobba på grund av skadorna och att risken ökar för att förlora jobbet på grund av frånvaron.

Runtom i världen utestängs hbtqi-persono-

ner från arbetsmarknaden på grund av diskriminering. Trots att trakasserier är vanligt förekommande saknas eller tillämpas ofta inte skyddande lagstiftning.

Starka fackliga organisationer är viktiga för ökad jämställdhet i arbetslivet – och i resten av samhället. *Union to Unions* verksamhet inriktas på fackliga organisationers attityder, värderingar och beteenden samt kapacitet att arbeta internt med jämställdhet. Verksamheten ska också bidra till att förbättra kvinnors och hbtqi-personers förutsättningar på arbetsplatsen och deras egenmakt i samhället.

Resultat från Union to Unions arbete inom detta tematiska område hittar du på vår hemsida www.uniontounion.org

2022: ett utmanande år för påverkan och kommunikation

Ett starkt år fick ett abrupt avslut med Sveriges nya biståndspolitik. *Union to Unions* unika roll som kunskapspridare av hur fackligt utvecklingssamarbete stärker demokratin blir kraftigt begränsad från slutet av 2022. Men det fackliga nätverket för utvecklingssamarbete fortsätter att vara starkt.

När vi inledde valåret 2022 planerade vi för ett år där pandemin inte längre skulle prägla våra aktiviteter. Ett år där vi fullt ut kunde lyfta och driva våra frågor och slutföra vårt femåriga kommunikations- och påverkansprogram. Den kommunikation och journalistik vi finansierar som sprider kunskap om de utvecklingsinsatser som görs runt om i världen skulle göras enligt plan, men inte nog med det.

Vi skulle blicka mot framtiden och söka ett nytt femårigt kommunikationsprogram hos Sida.

Men redan den 24 februari 2022, då Ryssland inledde anfallskriget mot Ukraina, ritades kartan om. När *Union to Union* kvällen den 24:e februari deltog i en facklig manifestation i Stockholm mot kriget visste vi inte att den ryska invasionen skulle påverka både vår kommunikation och själva förutsättningarna för att bedriva vårt arbete under resten av året.

Vi skrev under året 15 längre artiklar i form av nyheter, stöduttalanden och debattinlägg om fackliga nätverk i Ukraina och medlemmar som flytt kriget. Vår generalsekreterare, Maria Nyberg, har i tal, krönikor, blogginlägg och debattartiklar uttryckt sitt stöd för ukrainska kollegors arbete. I mars arrangerade vi ett webinarium om Ukraina och i april ett riksdagsseminarium med unga fackliga ledare med på länk från Kyiv, Charkiv och Lviv.

I april beslutade den tidigare socialdemokratiska regeringen att finansiera en stor del av flyktningmottagandet från Ukraina med biståndspengar. Planerna för valrörelsen ställ-

des snabbt om till det som blev en av 2022 års hetaste biståndsfrågor - avräkningarna.

Men ändå – trots besparingar – genomförde *Union to Union* en rad opinionsbildande och kommunikativa insatser inför valet. Vi producerade debattartiklar, spelade in filmer med biståndspolitiska talespersoner och medverkade i tre seminarier under Almedalsveckan. Vi lanserade även Global Rights Index – den granskning av hur ett stort antal av världens länder följer och respekterar mänskliga rättigheter både i och utanför arbetslivet.

För andra året i följd genomförde vi kampanjen "Globala fackliga röster" i sociala medier, där syftet är att lyfta fram fackliga röster för att synliggöra utmaningar från hela världen. Vi arrangerade seminarierna "Global rättvisa – en naiv dröm" och "Makt mutor och diktatorer" på temat Qatar och migrantarbetarnas arbetsvillkor inför fotbolls-VM för herrar.

De minskade anslagen fick konsekvenser för de kommunikationsprojekt *Union to Union* finansierar. Men trots minskad finansiering kunde majoriteten av de förbund, organisationer och redaktioner med anslag från oss genomföra kommunikationsinsatser under 2022.

Arbetet Global fortsatte sin löpande bevakning, organisationen Fairtrade Sverige kunde, trots en halvering av medel, upprätthålla sitt program och Fackförbundet ST anpassade innehållet utifrån Rysslands anfallskrig mot Ukraina och genomförde flertalet ukrainaaktiviteter. Pressfrihetspodden, Arbetsvärlden och Klimatagendan fortsatte sina insatser under året. Reportage kring arbetsförhållanden och

Seminarium om Ukraina. Foto: Lina Barke.

fackligt engagemang från runt om i världen publicerades.

Under året genomfördes en ansökningsprocess för ett nytt program 2023–2027 inom ramen för Sidas informations- och kommunikationsanslag där fackförbund, organisationer och fackförbundspress sökte nya anslag vidareförmedlade av *Union to Union*. Tyvärr avskrev Sida ansökan efter den nya regeringens beslut att under 2023 fasa ut informations- och kommunikationsstödet till de många projekt som bidrar till transparensen, kunskap och utveckling.

Ett starkt år fick ett abrupt avslut. *Union to Unions* unika roll som kunskapsspridare av hur det fackliga utvecklingssamarbetet stärker demokratin och människors rättigheter blir kraftigt begränsad från slutet av 2022. Men det fackliga nätverket för utvecklingssamarbete är starkt. Tillsammans med den svenska fackföreningsrörelsen fortsätter både en kritisk granskning och skildringar av de goda resultat våra samarbeten leder till runt om i världen.

Året i korthet

Dessa var de mest centrala aktiviteterna för informations-, påverkans och kommunikationsarbetet från *Union to Union* under året:

Global Rights Index: Hur respekterar världens länder mänskliga och fackliga rättigheter? *Union to Union* lanserade ITUC:s årliga rapport. Läs mer på www.uniontounion.org/gri2022

Globala fackliga röster: Hur ser det fackliga klimatet ut runt om i världen? Korta videoklipp producerades och spreds i sociala medier.

Herrarnas fotbolls-VM i Qatar: *Union to Union* arrangerade ett seminarium som direktsändes på Facebook om villkoren för gästarbetarna i Qatar – samt lyfte frågan i olika kanaler.

Valkampanj 2022: Inför valet skrevs artiklar och producerades videoklipp i sociala medier där riksdagspartierna svarade på frågor om Sveriges bistånd och dess framtid.

Ukraina: Efter Rysslands invasion av Ukraina var *Union to Union* en sammanhållande kraft för att förmedla lägesrapporter från landet – och om hur den fackliga rörelsen både i Ukraina och i Sverige höjde rösten mot invasionen. *Union to Union* arrangerade också seminarier kring situationen i Ukraina.

”Viktigt att synliggöra de informella arbetstagarna”

Motorcykelbuden i Asien arbetar i svåra och farliga miljöer.
Foto: IUF/IUL.

En av de största utmaningarna för fackförbund världen över är den stora mängden informella arbetstillfällen, det vill säga arbetstillfällen där det saknas formella avtal eller överenskommelser med arbetsgivare.

”**D**essa människor är osynliga. Vi måste stå upp för de arbetstagare som arbetar under usla arbetsvillkor, säger Hidayat Greenfield, regional sekreterare för det globala facket IUF/IUL.

Problemet med den stora mängden informella arbetstillfällen spänner över många yrkessektorer. Livsmedels- och dryckesindustrin är inget undantag. Låga löner, låg säkerhet och dåliga villkor är mycket vanligt.

– Det är viktigt att få företag att erkänna dessa arbetstagare. Att få företagen att ta sitt ansvar, menar Hidayat Greenfield. Han arbetar dagligen för att synliggöra den informella arbetskraften i regionen och ser trots de många utmaningarna också framgångar.

Han nämner situationen för motorcykelbud i Filippinerna som ett exempel där den internationella fackliga rörelsen varit involverad.

– En stor framgång under året var att arbetsdepartementet erkände United Delivery Riders

Union som ett fackförbund. Det möjliggjorde en dialog, som är det första och viktigaste steget för att kunna stå upp för arbetstagarnas rättigheter.

Motorcykelbuden i Asien arbetar i svåra och farliga miljöer. Dessutom är de en bricka i de stora företagens jakt på att tjäna pengar. Flera arbetsgivare har vägrat att försäkra förarna.

– Förare som varit inblandade i olyckor har tvingats stå för omkostnaderna själva. De som arbetar inom den informella sektorn tillför enormt mycket till våra samhällen. Inte minst till länders ekonomier. De har rätt att vara synliga. De har rätt att faktiskt ha rättigheter, säger Hidayat Greenfield.

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet har under flera år – tillsammans med lokala fackförbund och den globala fackliga federationen IUF/IUL, med stöd av *Union to Union* – genomfört fackliga utvecklingsprojekt i Sydostasien. Syftet har bland annat varit att öka lokala fackförbunds kapacitet att organisera informella arbetstagare.

Stora utmaningar kvarstår för jämställdheten i Tunisien

Fackförbunden i Tunisien skapar bättre villkor på arbetsplatserna – och ökad jämställdhet. Men det är inte problemfritt.

– Kvinnor som arbetar inom jordbruket på landsbygden har det tufft. De är de bortglömda kvinnorna, säger Nadia Bergaoui från det tunisiska lantbruksfacket.

Tunisiens jordbruk utgör en viktig inkomstkälla för landet. Allra mest odlas oliver, dadlar, citrus och grapefrukt. Att vara lantbrukare i Tunisien är tufft, generellt, men ännu tuffare för kvinnorna.

– Visst har vi kommit en bit med jämställdheten, säger Nadia Bergaoui som är koordinator på det tunisiska lantbruksfacket. Hon fortsätter:

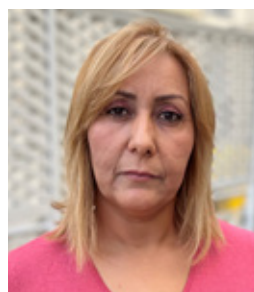
– Men det är långt kvar och stor skillnad mellan städerna och landsbygden. På landsbygden är kvinnor inte fria. Kvinnliga lantbrukare kan inte röra sig fritt, delta i möten eller i politiska möten på samma sätt som i städerna.

Nadia Bergaoui nämner flera stora problem, inte bara låga inkomster och stora löneskillnader. Hon säger att kvinnliga lantbrukare marginaliseras av landets regering och berättar om otrygga transporter, om trakasserier och utanförskap.

– Så länge kvinnor inte har fullständiga rättigheter kan vi inte tala om frihet, säger Nadia Bergaoui, som menar att många av landets kvinnor arbetar i motvind.

– Men jag är stolt över att representera dessa kvinnor. De är de bortglömda kvinnorna; bortglömda av staten och av det internationella samfundet. Den enda gång de uppmärksammas är vid 8 mars på Internationella kvinnodagen.

För att öka jämställdheten inom fackförbund driver Fackförbundet ST, tillsammans med lokala fackförbund i Tunisien och den globala fackliga federationen PSI (Public Services International) ett jämställdhetsprojekt i Mellanöstern och Nordafrika. Syftet är att fler kvinnor ska bli

Nadia Bergaoui.

medlemmar i fackförbund och att fackförbund i regionen ska ha kapacitet att utbilda kvinnliga ledare. Och det ger resultat.

– Antalet kvinnor som lyckats nå ledarpositioner har ökat i många av de fackför-

bund som ingått i projektet. Att nå ledarpositioner möjliggör för fler kvinnor att arbeta för att försvara fackliga rättigheter och bekämpa diskriminerande samhällsstrukturer, säger Magnus Runsten som är internationell handläggare och projektkoordinator för Fackförbundet ST.

Foto: Martin Falkman

Union to Unions styrelse

FOTO: MAGNUS LANJE

Ordförande: Heike Erkers, ordförande, Akademikerförbundet SSR (Saco)

FOTO: CAMILLA SVENSK

Vice ordförande: Peter Hellberg, 1:e vice ordförande Unionen (TCO)

FOTO: DAN COLEMAN

Mikael Johansson, förbundsordförande, Målareförbundet (LO)

FOTO: DANIEL ROOS

Martin Gunnarsson, förbundssekreterare IF Metals förbunds kontor (LO)

FOTO: FREDRIK SANDIN CARLSSON

Pim van Dorpel, vice förbundsordförande, Hotell- och restaurangfacket (LO)

FOTO: KOMMUNAL

Sofia Eriksson, internationell ombudsman, Kommunal (LO)

FOTO: VISION

Katarina Holmqvist, styrelseledamot, Vision (TCO)

FOTO: TCO

Anna Gustafsson, internationell sekreterare (TCO)

FOTO: ANDERS WIKLUND TT

Marina Tuutma, andre vice ordförande, Läkarförbundet (Saco)

FOTO: KJUT CAPRA PEDERSEN

Peter Olding, avdelningschef Federationsstöd (Saco)

FOTO: PONTUS LUNDAHL

Linda Palmethofer, ordförande Handelsanställdas förbund (LO)

FOTO: ULF HUETT

Sineva Ribeiro, ordförande Vårdförbundet (TCO)

”Vi i den globala fackföreningsrörelsen representerar miljontals arbetstagare över hela världen och vi står sida vid sida för fred, demokrati och mänskliga rättigheter. I kampen för demokrati, klimaträttvisa och för att utrota fattigdomen är det fackliga utvecklingsarbetet avgörande.

Vi arbetar tillsammans med våra internationella, fackliga partner för att trygga en klimatsmart utveckling, en Just Transition, och bygga ekonomisk och politisk styrka för hållbarhet och social rättvisa. Vi behöver dialog, enighet och handlingskraft för att kunna bekämpa den växande ojämlikheten, både mellan och inom länder.”

Detta uttalande gjordes av samtliga globala fackliga federationer och svenska fackförbund under ett möte i Stockholm i september 2022. Foto: Niklas Porter.

UNION
TO UNION

LO, TCO & SACO GLOBAL

Union to Union

Upplandsgatan 3, 111 23 Stockholm, Sweden

Phone: +46 (0)8 798 00 00

E-mail: info@uniontounion.org

Webb: uniontounion.org